

PATVIRTINTA
Vilniaus kolegijos
Agrotechnologijų fakulteto dekanas
2026 m. spalio d. įsakymu Nr. AT V1-

VILNIAUS KOLEGIJA
AGROTECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
KRAŠTOTVARKOS IR AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ KATEDRA

AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ STUDIJŲ PROGRAMOS
BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO IR GYNIMO METODINIAI NURODYMAI

Parengė:
dr. Gražina Palaitytė
dr. Inga Jančauskienė
Ramunė Vanagaitė
Rasa Miakinkovienė
Edita Kristina Kaurynienė

SVARSTYTA

Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų katedros posėdyje
2026 m. spalio 12 d. Nr. AT K (ZD) – 9

Vilnius, 2026

TURINYS

TURINYS	2
PRATARMĖ	3
1. BENDROSIOS BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO NUOSTATOS	4
2. BAIGIAMOJO DARBO OBJEKTAS IR TEMATIKA	7
3. BAIGIAMOJO DARBO STRUKTŪRA	11
4. BAIGIAMOJO DARBO ĮFORMINIMO REIKALAVIMAI	16
5. BAIGIAMOJO DARBO GYNIMAS, SUTAPTIES PATIKRA IR RECENZAVIMAS	18
6. BAIGIAMOJO DARBO PRISTATYMO ŽODŽIU PRINCIPAI	21
7. BAIGIAMOJO DARBO VERTINIMAS	22
PRIEDAI	31

PRATARMĖ

Agroverslo technologijų studijų programos studentai studijas baigia rengdami ir gindami baigiamąjį darbą (toliau - BD). BD - originalus, savarankiškai parengtas studento darbas, kuriuo siekiama pademonstruoti pasiektus BD rezultatus. BD rengiamas, peržiūrimas ir ginamas vadovaujantis Vilniaus kolegijos baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir saugojimo tvarkos aprašu, Bendraisiais studijų rašto darbų rengimo reikalavimais ir šiais metodiniais nurodymais.

Rengdamas BD studentas taiko studijų metu įgytas žinias ir gebėjimus, savarankiškai analizuoja su profesine veikla susijusias problemas, renka ir analizuoja duomenis, pagrindžia priimamus sprendimus bei apibendrina darbo rezultatus.

Baigiamojo darbo rengimo ir gynimo metodinių nurodymų paskirtis - nustatyti Agroverslo technologijų studijų programos BD rengimo, peržiūros ir gynimo reikalavimus bei padėti studentams nuosekliai ir metodiškai parengti BD.

Baigiamojo darbo rengimo ir gynimo metodinių nurodymų tikslas - apibrėžti BD rengimo reikalavimus, darbo struktūrą ir apimtį, BD rengimo etapus, peržiūros ir gynimo Katedros komisijoje organizavimą, pasirengimą gynimui BD gynimo komisijoje, BD vertinimo tvarką.

Su šiais metodiniais nurodymais privalo susipažinti ir jais vadovautis BD rengiantys studentai, BD vadovai, konsultantai, recenzentai, Katedros komisijos ir BD gynimo komisijos nariai.

1. BENDROSIOS BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO NUOSTATOS

Agroverslo technologijų studijų programos baigiamojo darbo rengimo ir gynimo metodiniai nurodymai (toliau - Nurodymai) nustato baigiamojo darbo (toliau - BD) struktūrą, apimtį, specifinius rengimo ir įforminimo reikalavimus, BD peržiūros ir gynimo Katedros komisijoje bei gynimo BD gynimo komisijoje organizavimo tvarką.

BD - tai originalus, savarankiškai parengtas studento darbas, kuriuo siekiama pademonstruoti pasiektus BD rezultatus. BD rengimas, peržiūra, gynimas ir saugojimas vykdomi vadovaujantis Vilniaus kolegijos baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir saugojimo tvarkos aprašu, Bendraisiais studijų rašto darbų rengimo reikalavimais ir šiais Nurodymais.

BD vadovais katedros vedėjo teikimu dekanų įsakymu skiriami Kolegijos dėstytojai ir (ar) socialinių partnerių atstovai, turintys ne žemesnį kaip magistro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą ir kurių pagrindinė profesinė ir (ar) mokslinė veikla yra susijusi su konkrečia studijų kryptimi. BD vadovas kartu su studentu aptaria BD etapų plane numatytas veiklas ir konsultuoja studentą BD rengimo klausimais.

Agroverslo technologijų studijų programos BD tematikos:

1. Augalininkystės ir gyvulininkystės inžinerinių sistemų taikymas agroverslo aplinkoje.
2. Augalininkystės technologijų taikymas agroverslo aplinkoje.
3. Gyvulininkystės technologijų taikymas agroverslo aplinkoje.
4. Ūkio valdymo sistemų taikymas agroverslo aplinkoje.

BD tematiką studentas renkasi iš Katedros skelbiamo sąrašo. Studijų programą atitinkančią BD tematiką gali siūlyti ir studentas, suderinęs ją su Katedros vedėju. BD tematika studentams paskelbiama ne vėliau kaip iki baigiamosios praktikos pradžios.

BD etapų planą (1 priedas) kiekvienais mokslo metais, ne vėliau kaip iki baigiamosios praktikos pradžios, parengia Katedros vedėjas ir teikia tvirtinti prodekanui. BD etapų planas skelbiamas fakulteto interneto svetainėje. Plane nustatomi BD temos registravimo ir tvirtinimo, BD rengimo, peržiūros, gynimo Katedros komisijoje, sutapties patikros, recenzavimo ir gynimo BD gynimo komisijoje etapai bei jų atlikimo terminai.

Studentas fakulteto nurodytu elektroniniu būdu Katedrai pateikia užpildytą BD temos registravimo lapą (2 priedas). BD temos formuluotė lietuvių ir anglų kalbomis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas aptariama ir, jei reikia, tikslinama Katedros posėdyje. BD temos suderinimas ne vėliau kaip kitą darbo dieną fiksuojamas Katedros posėdžio protokolu ir parengiamas Katedros vedėjo teikimas. Jeigu Katedros posėdyje BD tema buvo patikslinta, studentas elektroniniu būdu Katedrai pateikia patikslintą BD temos registravimo lapą. BD temas lietuvių ir anglų kalbomis

Katedros vedėjo teikimu tvirtina dekanas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Katedros posėdžio, kuriame suderintos BD temos, protokolo datos.

Studentas, suderinęs su BD vadovu ir Katedros vedėju, BD temą gali keisti pateikdamas motyvuotą prašymą dekanui, tačiau ne vėliau kaip likus 6 savaitėms iki BD gynimo.

Jeigu BD rengiamas įmonės, įstaigos ar organizacijos užsakymu, studentas darbo temą derina su BD vadovu ir užsakovu. Studentas, įmonės, įstaigos ar organizacijos užsakymu parengęs BD, ne vėliau kaip likus 2 darbo dienoms iki BD gynimo BD gynimo komisijoje pateikia Katedrai įmonės, įstaigos ar organizacijos raštišką atsiliepimą.

Už BD turinio kokybę, savarankiškumą ir autentiškumą atsako BD autorius.

1 lentelė. BD etapai, jų aprašymas ir atlikimo terminai

Eil. Nr.	BD etapas	BD etapo aprašymas	Atlikimo terminas
1.	BD tematikos paskelbimas studentams	BD tematiką studentai renkasi iš katedros skelbiamo sąrašo. BD tematiką, atitinkančią studijų programą, gali siūlyti ir studentas. Pastarasis ją turi suderinti su katedros vedėju.	Ne vėliau nei likus 1 mėn. iki BD rengimo etapo pradžios
2.	BD vadovų ir konsultantų skyrimas	BD vadovais katedros vedėjo teikimu dekanu įsakymu skiriami Kolegijos dėstytojai ir / ar socialinių partnerių atstovai, turintys ne žemesnį nei magistro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą ir kurių pagrindinė profesinė ir (ar) mokslinė / meninė veikla yra susijusi su konkrečia studijų kryptimi. BD vadovas kartu su studentu aptaria BD etapų plane numatytas veiklas, parengia BD rengimo ir atsiskaitymo darbo vadovui grafiką (11 priedas), konsultuoja studentą BD rengimo klausimais. Studentas turi teisę kreiptis į katedrą su argumentuotu prašymu skirti BD konsultantą ne vėliau nei likus 6 savaitėms iki BD gynimo. Vadovaujantis metodiniais nurodymais, dekanu įsakymu konsultantai gali būti skiriami visiems atitinkamos studijų programos studentams.	
3.	BD temų registravimas katedroje	Studentas fakulteto nurodytu el. būdu katedrai pateikia užpildytą BD temos registravimo lapą (2 priedas). BD temos formuluotė (lietuvių ir anglų kalbomis) ne vėliau kaip per 5 d. d. aptariama ir, jei reikia, tikslinama katedros posėdyje. BD temos suderinimas ne vėliau kaip kitą darbo dieną fiksuojamas katedros posėdžio protokolu ir parengiamas katedros vedėjo teikimas. Jeigu katedros posėdyje BD tema buvo patikslinta, studentas el. būdu katedrai pateikia patikslintą BD temos registravimo lapą (2 priedas).	Iki BD etapų plane nurodytos datos
4.	BD temų tvirtinimas	BD temas lietuvių ir anglų kalbomis katedros vedėjo teikimu tvirtina dekanas. BD temą studentas,	Dekanas tvirtina ne vėliau kaip per

Eil. Nr.	BD etapas	BD etapo aprašymas	Atlikimo terminas
	dekano įsakymu	suderinęs su BD vadovu ir katedros vedėju, gali keisti teikdamas motyvuotą prašymą dekanui, bet ne vėliau kaip likus 6 savaitėms iki BD gynimo.	5 d. d. nuo katedros posėdžio, kuriame suderintos BD temos, protokolo datos
5.	BD peržiūra Katedros komisijoje	BD peržiūrai ir gynimui katedroje dekano įsakymu sudaroma Katedros komisija iš 3 atitinkamos studijų krypties dėstytojų. BD peržiūros ir gynimo Katedros komisijoje organizavimą reglamentuoja metodiniai nurodymai. BD peržiūros katedroje tikslas - įvertinti BD rengimo pažangą ir BD metodiniuose nurodymuose įvardintų veiklų atlikimą.	BD etapų plane numatytu terminu
6.	BD gynimas Katedros komisijoje	BD gynimo Katedros komisijoje tikslas - įvertinti, ar BD atitinka metodinių nurodymų ir Bendrųjų studijų rašto darbų rengimo reikalavimus. BD gynimo Katedros komisijoje posėdžiai gali būti organizuojami gyvai arba nuotoliu. Studentas privalo dalyvauti Katedros komisijos posėdyje ir pristatyti BD. Katedros komisijos nutarimu, studentams, kurių BD atitinka metodinių nurodymų ir Bendrųjų studijų rašto darbų rengimo reikalavimus, leidžiama įkelti BD į VMA Moodle sutapties patikrai.	
7.	BD sutapties patikra	BD tikrinami elektronine sutapties patikros sistema, integruota į VMA Moodle, vadovaujantis Bendruosiuose studijų rašto darbų reikalavimuose nurodyta tvarka ir numatytais plagiato nustatymo kriterijais. VMA Moodle automatiškai sugeneruoja BD sutapties ataskaitą. Išvadą apie sutapties patikrinimą BD vadovas suformuluoja BD vadovo atsiliepime (7 priedas), kurį pateikia katedros vedėjui arba jo įgaliotam katedros darbuotojui ir studentui. BD vadovas, nustatęs plagiato faktą, iš savo tarnybinio el. pašto per vieną darbo dieną turi informuoti studentą, katedros vedėją ir dekaną, pridėdamas sutapties ataskaitą. Dekanas parengia teikimą direktoriui dėl studento šalinimo iš Kolegijos ir apie plagiato faktą informuoja Akademinės etikos komitetą.	Studentas BD turi įkelti patikrai per 2 d. d. po gynimo katedroje. Sugeneruotą BD sutapties ataskaitą BD vadovas peržiūri ir BD atsiliepimą pateikia ne vėliau kaip per 3 d. d.
8.	Leidimas ginti BD	BD, kuriuose nenustatyti plagiato atvejai, katedros vedėjo teikimu dekano įsakymu leidžiama ginti BD gynimo komisijos posėdyje.	Katedros vedėjas parengia teikimą dekanui ne vėliau kaip per 5 d. d. nuo Katedros komisijos nutarimo. Leidimas ginti BD ir recenzentų skyrimas skelbiami dekanu

Eil. Nr.	BD etapas	BD etapo aprašymas	Atlikimo terminas
			įsakymu per 2 d. d. nuo katedros vedėjo teikimo dekanui
9.	BD recenzavimas	Recenzentas - BD vertintojas, turintis ne žemesnį kaip magistro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą ir kurio pagrindinė profesinė ir (ar) mokslinė / meninė veikla yra susijusi su konkrečia studijų kryptimi. Recenzentui recenzuoti priskirti BD pateikiami Kolegijos elektroninėse failų talpyklose. Recenzentas turi būti susipažinęs su metodiniais nurodymais ir Bendraisiais studijų rašto darbų reikalavimais, kuriais vadovaudamasis parengia recenziją (8 priedas).	Recenzentas katedros vedėjui arba jo įgaliotam katedros darbuotojui recenziją atsiunčia el. paštu ne vėliau nei likus 1 d. d. iki BD gynimo komisijos posėdžio.
10.	Studento susipažinimas su recenzija	Katedros vedėjas arba jo įgaliotas katedros darbuotojas recenziją įkelia į Kolegijos elektroninę bylų talpyklą, kur studentai susipažįsta su recenzijomis.	Ne vėliau nei likus 1 d. d. iki BD gynimo

BD ginami viešame BD gynimo komisijos posėdyje pagal katedros vedėjo parengtą ir dekaną patvirtintą tvarkaraštį, kuris skelbiamas fakulteto internetiniame puslapyje ne vėliau nei likus 5 d. d. iki BD gynimo. Išskirtiniu atveju, kai studentas, dėl svarbių priežasčių negali atvykti į baigiamojo darbo gynimą, likus ne mažiau kaip 3 darbo dienoms iki baigiamojo darbo gynimo, jis turi teisę prašyti studijas organizuojančio fakulteto dekaną leisti darbą ginti vaizdo konferencijos būdu. Tokiu atveju BD gynimas turi būti įrašomas.

2. BAIGIAMOJO DARBO OBJEKTAS IR TEMATIKA

BD tikslas - integruoti ir praktiškai taikyti studijų metu įgytas bendrąsias ir studijų krypties žinias bei gebėjimus, analizuoti ir sisteminti surinktą informaciją bei duomenis, formuluoti pagrįstas išvadas ir praktines rekomendacijas, taip pademonstruojant pasiektus Agroverslo technologijų studijų programos ir BD rezultatus.

BD tema turi atitikti Agroverslo technologijų studijų programos kryptį ir studijų rezultatus būti aktuali, aiški, konkreti ir turėti praktinę reikšmę. Pasirinktos temos apimtis turi būti tinkama BD tikslui ir uždaviniams įgyvendinti.

BD tema turi būti siejama su baigiamosios praktikos vieta, žemės ūkio įmone, ūkiu ar kita su agroverslu susijusia organizacija ir joje identifikuota aktualia praktine problema.

BD tema formuluojama konsultuojantis su BD vadovu. Formuluojant temą, apibrėžiama nagrinėjama problema, numatomas BD objektas, tikslas ir uždaviniai. Literatūros ir kitų informacijos šaltinių analizė padeda įvertinti temos aktualumą, pagrįsti jos praktinę reikšmę ir suformuluoti nagrinėjamą problemą.

BD tema turi būti aiški, konkreti ir atitikti numatomą BD turinį. Formuluoiant temą turi būti įvertinta jos apimtis, duomenų prieinamumas ir galimybė pasiekti numatytus BD rezultatus.

Renkantis ir formuluoiant BD temą rekomenduojama vadovautis šiais principais:

1. BD tema turi būti susijusi su aktualia agroverslo profesinės veiklos problema ir sudaryti galimybes studentui pademonstruoti studijų programoje numatytus rezultatus.

2. BD temos apimtis turi būti optimali. Pernelyg plati tema gali neleisti pakankamai išsamiai išanalizuoti nagrinėjamos problemos, o pernelyg siaura - apriboti analizės, išvadų ir praktinių rekomendacijų pagrįstumą bei taikomąją vertę.

2 lentelė. BD rengimo eiga

BD rengimo žingsniai	Pagrindinės veiklos	Rengimo rezultatas / pastabos
1. Problemos identifikavimas ir BD temos formulavimas	Identifikuojama aktuali agroverslo profesinės veiklos problema. Įvertinamas jos aktualumas, praktinė reikšmė, sąsajos su studijų programos rezultatais ir galimybės problemą išnagrinėti BD apimtimi. Konsultuojantis su BD vadovu formuluojama preliminarai BD tema.	Tema turi būti aiški, konkreti, atitikti numatomą BD turinį ir sudaryti galimybes pademonstruoti studijų programoje numatytus rezultatus. Oficialus temos registravimas ir tvirtinimas vykdomas BD etapų plane nustatyta tvarka.
2. BD objekto, tikslo ir uždavinių formulavimas	Apibrėžiamas BD objektas, formuluojamas vienas aiškus BD tikslas ir jam pasiekti būtini nuoseklūs uždaviniai. Problema, objektas, tikslas ir uždaviniai tarpusavyje logiškai susiejami.	Uždaviniai turi atskleisti pagrindinius BD atlikimo etapus ir būti įgyvendinami. Išvados darbo pabaigoje turi tiesiogiai sietis su iškeltais uždaviniais.
3. Preliminaraus BD plano (struktūros) sudarymas	Atsižvelgiant į problemą, tikslą ir uždavinius sudaroma preliminarai BD struktūra, numatomi pagrindiniai skyriai ir poskyriai, informacijos ir duomenų poreikis bei darbų atlikimo seka.	Darbo struktūra turi būti nuosekli ir kryptingai orientuota į BD tikslo pasiekimą. Rengiant BD ji gali būti tikslinama konsultuojantis su BD vadovu.
4. Mokslinės ir profesinės literatūros bei kitų informacijos šaltinių analizė	Sistemiškai ieškoma, atrenkama, analizuojama ir kritiškai vertinama su nagrinėjama problema susijusi mokslinė ir profesinė literatūra, teisės aktai, statistiniai duomenys bei kiti patikimi šaltiniai. Lyginami skirtingų autorių požiūriai, teoriniai teiginiai ir tyrimų rezultatai.	Teorinė dalis neturi būti vien atskirų šaltinių atpasakojimas. Ji turi pagrįsti nagrinėjamos problemos aktualumą, padėti pasirinkti analizės kriterijus ir sudaryti teorinį pagrindą praktinei / analitinei BD daliai.
5. Tyrimo / analizės	Parenkami BD tikslui ir	Metodika turi sudaryti

BD rengimo žingsniai	Pagrindinės veiklos	Rengimo rezultatas / pastabos
metodikos parengimas ir pagrindimas	uždaviniams tinkami duomenų rinkimo, analizės ir vertinimo metodai. Apibrėžiami analizuojami rodikliai, vertinimo kriterijai, duomenų šaltiniai, tyrimo laikotarpis ir, kai taikoma, tyrimo imtis. Paaiškinama metodų pasirinkimo logika.	galimybes gauti pakankamus ir patikimus duomenis iškeltiems uždaviniams įgyvendinti. Taikomi metodai turi būti aiškiai aprašyti taip, kad būtų suprantama, kaip gauti ir vertinti rezultatai.
6. Duomenų rinkimas ir praktinės / analitinės dalies rengimas	Renkami tyrimui ar analizei reikalingi pirminiai ir (ar) antriniai duomenys. Analizuojama pasirinkto ūkio, įmonės, technologinio proceso, gamybos sistemos ar kito BD objekto situacija. Atliekami technologiniai, ekonominiai ar kiti BD temai reikalingi skaičiavimai ir palyginimai.	Duomenys turi būti aktualūs, pakankami ir susiję su BD uždaviniais. Lentelės, paveikslai ir skaičiavimai turi būti ne tik pateikiami, bet ir analizuojami bei interpretuojami.
7. Rezultatų analizė, vertinimas ir interpretavimas	Gauti rezultatai sisteminami, analizuojami ir vertinami. Nustatomos problemos priežastys, ryšiai, tendencijos, privalumai ir trūkumai. Kai tikslinga, rezultatai lyginami su mokslinės literatūros duomenimis, rekomendacijomis, normatyvais ar kitais palyginamaisiais rodikliais.	Studentas turi parodyti ne tik gebėjimą pateikti duomenis, bet ir juos interpretuoti, argumentuotai vertinti bei susieti su nagrinėjama problema.
8. Praktinių sprendimų ir rekomendacijų pagrindimas	Remiantis teorinės analizės ir praktinės / analitinės dalies rezultatais formuluojami problemos sprendimo būdai, technologinės, organizacinės, ekonominės ar kitos rekomendacijos. Kai tikslinga, įvertinamas jų įgyvendinamumas ir ekonominis pagrįstumas.	Rekomendacijos turi kilti iš BD rezultatų, būti konkrečios, argumentuotos, realiai pritaikomos ir susijusios su nagrinėjamu objektu.
9. Išvadų formulavimas	Apibendrinami svarbiausi BD rezultatai ir formuluojamos glaustos, argumentuotos išvados.	Išvados turi atsakyti į BD uždavinius ir būti pagrįstos darbo rezultatais. Jose neturėtų būti pateikiama nauja, BD nenagrinėta informacija.
10. Santraukų lietuvių ir anglų kalbomis parengimas	Parengiamos nustatytos struktūros santraukos, glaustai pristatančios BD problemą, objektą, tikslą, taikytus	Santraukos turi perteikti esminį BD turinį ir rezultatus. Terminija lietuvių ir anglų kalbomis turi būti tiksli ir

BD rengimo žingsniai	Pagrindinės veiklos	Rengimo rezultatas / pastabos
	metodus, svarbiausius rezultatus ir išvadas.	nuosekli.
11. Literatūros ir kitų šaltinių sąrašo bei nuorodų patikra	Patikrinama, ar visi tekste cituoti ir nurodyti šaltiniai įtraukti į literatūros ir kitų šaltinių sąrašą ir ar sąrašė nėra darbe nepanaudotų šaltinių.	Citavimas ir šaltinių sąrašas tvarkomi pagal Bendruosiuose studijų rašto darbų rengimo reikalavimuose ir šiuose Nurodymuose nustatytus reikalavimus.
12. BD galutinės struktūros ir įforminimo patikra	Patikrinama BD struktūra, teksto nuoseklumas, lentelių ir paveikslų numeracija, nuorodos, priedai, kalbos taisyklingumas ir dokumento įforminimas.	Galutinė BD versija turi atitikti šiuos Nurodymus ir Bendruosius studijų rašto darbų rengimo reikalavimus. Atitiktis vertinama BD gynimo Katedros komisijoje metu.
13. BD pristatymo rengimas	Parengiamas struktūruotas vaizdinis BD pristatymas. Jame glaustai pristatoma problema, objektas, tikslas, uždaviniai, metodika, svarbiausi rezultatai, išvados ir rekomendacijos.	Pristatymo medžiaga turi būti aiški, informatyvi ir orientuota į svarbiausius BD rezultatus. Rengiant pristatymą vadovaujasi skyriuje „Baigiamojo darbo pristatymo žodžiu principai“ pateiktais reikalavimais.

BD rengimas vykdomas vadovaujantis BD etapų planu (1 priedas), kuriame nustatomi BD rengimo, peržiūros ir gynimo etapai bei jų atlikimo terminai. BD etapų planą kiekvienais mokslo metais parengia Katedros vedėjas, teikia tvirtinti prodekanui, o patvirtintas planas skelbiamas fakulteto interneto svetainėje.

BD rengimo metu studentą konsultuoja BD vadovas. BD vadovas kartu su studentu aptaria BD etapų plane numatytas veiklas, parengia BD rengimo ir atsiskaitymo darbo vadovui grafiką (11 priedas), konsultuoja BD rengimo, struktūros, turinio, metodikos, duomenų analizės ir kitais su BD rengimu susijusiais klausimais. Studentui pateikus argumentuotą prašymą BD rengimui gali būti skiriamas konsultantas.

BD konsultantas pagal savo kompetencijos sritį konsultuoja studentą specifiniais BD rengimo klausimais, teikia metodines ir dalykines rekomendacijas, tačiau neatlieka studentui priskirtų BD rengimo veiklų. BD vadovas ir konsultantas neteikia studentui parengtų sprendimų ir neperima studento atsakomybės už BD turinį.

Studentas BD rengia savarankiškai ir atsako už darbe pateiktų duomenų, skaičiavimų, analizės rezultatų, teiginių, išvadų ir rekomendacijų pagrįstumą bei akademinio sąžiningumo principų laikymąsi.

3. BAIGIAMOJO DARBO STRUKTŪRA

BD struktūra turi būti nuosekli, logiška ir atitikti darbo problemą, objektą, tikslą bei uždavinius. Visos BD dalys turi būti tarpusavyje susijusios ir sudaryti vientisą darbą.

BD struktūrinės dalys:

1. Antraštinis lapas. (3priedas)
2. Turinys.(4 priedas)
3. Santrauka lietuvių kalba. (5 priedas)
4. Santrauka anglų kalba (Summary).(6 priedas)
5. Sąvokų ir santrumpų sąrašas.
6. Lentelių ir paveikslų sąrašai.
7. Įvadas.
8. Teorinė dalis.
9. Analitinė dalis.
10. Išvados ir rekomendacijos.
11. Literatūros ir kitų informacijos šaltinių sąrašas.
12. Priedai (jei reikalingi).

Antraštinis lapas

Antraštinis lapas - pirmasis BD lapas, kuriame pateikiamas Vilniaus kolegijos, fakulteto ir katedros pavadinimas, studijų programos pavadinimas ir valstybinis kodas, BD pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis, BD autoriaus vardas ir pavardė, BD vadovo vardas, pavardė, mokslo laipsnis (jei yra), BD rengimo vieta ir metai. Antraštinis lapas rengiamas pagal Nurodymų priede pateiktą pavyzdį (3 priedas).

Turinys

Turinyje pateikiamos visos BD struktūrinės dalys, skyriai ir poskyriai, nurodant puslapius, kuriuose jie prasideda. Skyrių ir poskyrių pavadinimai turinyje turi tiksliai sutapti su jų pavadinimais BD tekste (4 priedas).

Skyrių ir poskyrių pavadinimai turi būti aiškūs, informatyvūs ir tiksliai atspindėti juose nagrinėjamą turinį. BD struktūra turi atskleisti nuoseklų perėjimą nuo teorinio problemos pagrindimo prie jos praktinės analizės, rezultatų vertinimo, išvadų ir rekomendacijų.

Santrauka

Santrauka - glaustas BD turinio ir pagrindinių rezultatų apibendrinimas. Joje pateikiama tik BD nagrinėta informacija; nauji, darbe nepateikti duomenys, teiginiai ar rezultatai į santrauką neįtraukiami.

Santraukoje rekomenduojama pateikti:

- BD autoriaus vardą ir pavardę, studijų programą ir BD pavadinimą;
- BD problemą, objektą ir tikslą;
- pagrindinius uždavinius;
- taikytus tyrimo ir (ar) analizės metodus;
- svarbiausius rezultatus;
- pagrindines išvadas ir rekomendacijas;
- BD apimtį.

Santrauka rengiama lietuvių ir anglų kalbomis. Santraukų turinys turi būti lygiavertis, vartojama terminija - tiksli ir nuosekli. Santrauka anglų kalba (Summary) pradedama naujame puslapyje.

Santraukos apimtis - iki vieno puslapio. Santraukos rengiamos pagal Nurodymų prieduose pateiktas formas.

Sąvokų ir santrumpų sąrašas

Sąvokų ir santrumpų sąrašas pateikiamas, kai BD vartojama daugiau specialiųjų sąvokų, santrumpų, simbolių ar terminų, kuriuos būtina paaiškinti siekiant užtikrinti teksto aiškumą. Sąvokos ir santrumpos pateikiamos nuosekliai, nurodant jų reikšmes.

Lentelių ir paveikslų sąrašai

Lentelių ir paveikslų sąrašai pateikiami atskirai. Juose nurodomas lentelės ar paveikslo eilės numeris, tikslus pavadinimas ir puslapis, kuriame lentelė ar paveikslas pateiktas. Sąrašuose pateikti pavadinimai turi sutapti su BD tekste vartojamais lentelių ir paveikslų pavadinimais.

Išvadas

Išvade pagrindžiamas pasirinktos temos aktualumas ir praktinė reikšmė, apibrėžiama nagrinėjama problema, BD objektas, formuluojamas darbo tikslas ir uždaviniai, glaustai pristatomi taikyti tyrimo ir (ar) analizės metodai.

Temos aktualumas ir problemos pagrindimas turi būti grindžiami mokslinės ir profesinės literatūros, statistinių duomenų, teisės aktų, strateginių dokumentų ar kitų patikimų informacijos šaltinių analize, o ne asmeniniais autoriaus teiginiais.

BD problema turi aiškiai atskleisti nagrinėjamą probleminę situaciją. Ji gali būti formuluojama aprašomuoju būdu arba probleminiu klausimu, į kurį siekiama atsakyti rengiant BD.

BD objektas nusako, kas konkrečiai darbe nagrinėjama, analizuojama ar vertinama.

BD tikslas turi būti aiškus, konkretus, susijęs su darbo problema ir objektu bei nusakyti pagrindinį siekiamą rezultatą. Formuluojamas vienas BD tikslas.

BD uždaviniai detalizuoja tikslą ir nurodo pagrindines veiklas, kurias būtina atlikti tikslui pasiekti. Rekomenduojama formuluoti 3-5 tarpusavyje susijusius uždavinius.

Formuluojant uždavinius turi būti laikomasi šių principų:

- uždaviniai turi tiesiogiai sietis su BD tikslu, problema ir objektu;
- uždaviniai turi būti konkretūs, aiškūs ir įgyvendinami;
- kiekvienas uždavinys turi apibrėžti reikšmingą BD rengimo veiklą, o ne smulkų techninį veiksmą;
- uždavinių visuma turi sudaryti loginę BD rengimo ir problemos analizės seką;
- uždavinys negali būti platesnis už BD tikslą;
- uždaviniai formuluojami veiksmažodžiais, nusakanciais konkretų siekiamą veiksmą, pvz., išanalizuoti, įvertinti, nustatyti, palyginti, pagrįsti, parengti;
- uždaviniai neformuluojami klausiamąja forma.

Įvade pateikta informacija turi būti glausta ir kryptinga. Įvadas nėra BD santrauka, todėl jame nedetalizuojami darbo rezultatai ir išvados.

Teorinė dalis

Teorinėje dalyje atliekama su BD problema, objektu ir tema susijusios mokslinės ir profesinės literatūros bei kitų patikimų informacijos šaltinių analizė. Studentas turi ne tik aprašyti šaltiniuose pateiktą informaciją, bet ją sisteminti, lyginti, kritiškai vertinti, atskleisti skirtingus autorių požiūrius, teorines prieigas, aktualius tyrimų rezultatus ir jų sąsajas su nagrinėjama problema.

Teorinė analizė turi sudaryti pagrindą analitinei BD daliai - padėti pagrįsti pasirinktus analizės kriterijus, rodiklius, metodus ir rezultatų vertinimą.

Rengiant teorinę dalį prioritetą teikiamas mokslinėms publikacijoms, recenzuojamiems mokslo straipsniams, mokslinėms monografijoms, patikimiems statistiniams duomenims, teisės aktams, oficialiems institucijų dokumentams ir kitiems BD temai aktualiams patikimiems šaltiniams. Vadovėliai gali būti naudojami bendrosioms teorinėms žinioms pagrįsti, tačiau jie neturėtų sudaryti teorinės analizės pagrindo.

Teorinėje dalyje turi būti naudojami aktualūs Lietuvos ir užsienio autorių šaltiniai. Informacijos šaltiniai cituojami ir literatūros bei kitų informacijos šaltinių sąrašas rengiamas pagal [Bendruosius studijų rašto darbų reikalavimus](#).

Teorinė dalis turi būti nuosekli, logiška, tiesiogiai susijusi su analitine BD dalimi ir baigiama teorinės analizės apibendrinimu, kuriame išryškinami svarbiausi teoriniai aspektai, reikšmingi tolesnei BD analizei.

Rekomenduojama teorinės dalies apimtis - iki 10 puslapių.

Analitinė dalis

Analitinėje dalyje praktiškai nagrinėjama BD problema, analizuojama pasirinkto BD objekto situacija, pagrindžiama tyrimo ir (ar) analizės metodika, pateikiami ir interpretuojami gauti rezultatai bei formuluojami jais pagrįsti praktiniai problemos sprendimai.

Analitinės dalies struktūra formuojama atsižvelgiant į BD temą, objektą, tikslą ir uždavinius. Rekomenduojama laikytis šios loginės sekos:

1. BD objekto ir esamos situacijos pristatymas.

Glaustai pristatomas analizuojamas ūkis, žemės ūkio įmonė, organizacija, technologinis procesas, gamybos sistema ar kitas BD objektas. Pateikiama tik ta informacija, kuri yra reikšminga nagrinėjamai problemai ir reikalinga tolesnei analizei. Atskleidžiama esama situacija, jos ypatumai ir problemos kontekstas.

2. Tyrimo ir (ar) analizės metodikos pagrindimas.

Aprašomi ir pagrindžiami BD tikslui bei uždaviniams įgyvendinti pasirinkti duomenų rinkimo, analizės ir vertinimo metodai. Nurodomi duomenų šaltiniai, analizuojamas laikotarpis, vertinimo kriterijai ir rodikliai, o kai taikoma – tyrimo imtis, jos sudarymo principai ir duomenų rinkimo procedūra. Turi būti aišku, kokie duomenys, kaip, kada ir kokiais metodais buvo surinkti, apdoroti ir analizuoti. Kai aktualu, aptariami tyrimo duomenų patikimumą ir rezultatų pagrįstumą užtikrinantys aspektai.

3. Tyrimo ir (ar) analizės rezultatų pateikimas, analizė ir interpretavimas.

Gauti duomenys sisteminami, analizuojami, lyginami ir vertinami pagal pasirinktus kriterijus bei rodiklius. Rezultatai pateikiami tekste, lentelėse, paveiksluose, diagramose ar kitomis tinkamomis formomis. Vaizdinė medžiaga turi papildyti, o ne dubliuoti tekstą.

4. Problemų sprendimų pagrindimas.

Remiantis teorinės analizės ir analitinės dalies rezultatais, formuluojami nagrinėjamos problemos sprendimo būdai ir praktinės rekomendacijos. Atsižvelgiant į BD temos pobūdį, gali būti vertinamos alternatyvos, atliekami technologiniai ir (ar) ekonominiai skaičiavimai, vertinamas siūlomų sprendimų įgyvendinamumas, nauda ir kiti reikšmingi aspektai.

Pateikus lentelę ar paveikslą, aptariami esminiai rezultatai, tendencijos, skirtumai, ryšiai ir jų reikšmė nagrinėjamai problemai. Rezultatai ne tik aprašomi, bet ir interpretuojami, siejant juos su teorinėje BD dalyje išanalizuotomis mokslinėmis įžvalgomis, kitų autorių tyrimų rezultatais, rekomendacijomis, normatyvais ar kitais tinkamais palyginamaisiais duomenimis.

Analitinė dalis turi atskleisti studento gebėjimą integruoti teorines ir praktines žinias, savarankiškai analizuoti duomenis, argumentuotai vertinti rezultatus ir jų pagrindu siūlyti praktiškai pagrįstus sprendimus. Analitinė dalis baigiama rezultatų apibendrinimu, išryškinant svarbiausius rezultatus, kuriais grindžiamos BD išvados ir rekomendacijos.

Išvados ir rekomendacijos

Išvadose ir rekomendacijose glaustai ir nuosekliai apibendrinami svarbiausi BD rezultatai bei pateikiami nagrinėjamos problemos sprendimo pasiūlymai.

Išvados turi būti tiesiogiai pagrįstos BD teorinės ir analitinės dalių rezultatais bei susietos su darbo tikslu ir uždaviniais. Jos turi parodyti, kokie rezultatai gauti įgyvendinus kiekvieną BD uždavinį. Išvadose nepateikiama nauja informacija, kuri nebuvo analizuota BD.

Rekomendacijos formuluojamos remiantis atliktos analizės rezultatais ir išvadomis. Jos turi būti konkrečios, argumentuotos, įgyvendinamos ir praktiškai pritaikomos nagrinėjamai problemai spręsti. Jei rekomendacijos netikslingos dėl BD temos pobūdžio, tai turi būti pagrįsta darbo rezultatais.

Pirmiausia pateikiamos išvados, po jų - rekomendacijos. Jos formuluojamos glaustais, informatyviais teiginiais, numeruojamos ir pateikiamos atskiromis pastraipomis.

Literatūros ir kitų informacijos šaltinių sąrašas

Literatūros ir kitų informacijos šaltinių sąrašė pateikiami visi BD tekste cituoti, perfrazuoti ar kitaip panaudoti šaltiniai. Visi sąrašė pateikti šaltiniai turi būti nurodyti BD tekste, o visi BD tekste nurodyti šaltiniai įtraukti į šaltinių sąrašą.

Literatūros ir kitų informacijos šaltinių sąrašas pateikiamas BD pabaigoje, prieš priedus, ir rengiamas vadovaujantis [Bendraisiais studijų rašto darbų rengimo reikalavimais](#).

Bibliografiniams įrašams rengti ir šaltiniams valdyti gali būti naudojamos bibliografinių nuorodų tvarkymo programos. Automatiškai sugeneruoti bibliografiniai įrašai turi būti patikrinti ir, jei reikia, pataisyti pagal taikomus citavimo reikalavimus.

Priedai

Prieduose pateikiama papildoma, BD rezultatams pagrįsti ar darbo eigai paaiškinti reikalinga medžiaga, kuri dėl apimties ar pobūdžio nėra tikslingai pateikiama pagrindiniame BD tekste. Prieduose gali būti pateikiami tyrimo instrumentai, išsamios duomenų lentelės, skaičiavimai, technologinės schemos, dokumentų pavyzdžiai, papildoma grafinė ar kita BD rengimo metu naudota medžiaga.

Priedai pateikiami po literatūros ir kitų informacijos šaltinių sąrašo. Jie numeruojami eilės tvarka ir turi aiškius, jų turinį atspindinčius pavadinimus. Į kiekvieną priedą turi būti pateikta nuoroda pagrindiniame BD tekste. Priedų rengimas ir įforminimas turi atitikti Bendruosius studijų rašto darbų rengimo reikalavimus.

Baigiamojo darbo apimtis

BD apimtis 30 - 40 puslapių, neįskaitant priedų. Priedų apimtis neribojama, tačiau į juos turi būti įtraukiama tik su BD tikslu, uždaviniais ir rezultatais tiesiogiai susijusi papildoma medžiaga.

4. BAIGIAMOJO DARBO ĮFORMINIMO REIKALAVIMAI

Baigiamasis darbas įforminamas vadovaujantis Vilniaus kolegijos Bendraisiais studijų rašto darbų reikalavimais. Toliau pateikiami pagrindiniai baigiamojo darbo įforminimo reikalavimai.

3 lentelė. Baigiamojo darbo įforminimo reikalavimai

Įforminimo elementas	Pagrindiniai reikalavimai
Lapo formatas	A4 formato lapai, išilginė (Portrait) orientacija.
Paraštės	Kairioji – 3 cm, viršutinė – 2 cm, apatinė – 2 cm, dešinioji – 1 cm.
Gulsčias lapas	Jei didelė lentelė netelpa išilginiame lape, gali būti naudojamas A4L (Landscape) formatas: viršutinė paraštė – 3 cm, kairioji – 2 cm, apatinė – 2 cm, dešinioji – 1 cm. Tokią lentelę rekomenduojama pateikti priede.
Šriftas	Times New Roman, 12 pt, nestilizuotas.
Eilučių intervalas	1,5 intervalo tarp eilučių.
Teksto lygiuotė	Tekstas lygiuojamas pagal abu kraštus (Justify).
Pastraipos įtrauka	Pirmoji pastraipos eilutė atitraukiama 1,27 cm nuo kairiojo krašto.
Tarpai tarp pastraipų	Tarpas prieš pastraipą ir po pastraipos – 0 pt.
Puslapių numeravimas	Lapai skaičiuojami nuo antraštinio lapo, tačiau jame numeris nerašomas. Numeruoti pradama nuo turinio (paprastai nuo 2 puslapio). Numeris rašomas apatinėje paraštėje per vidurį arabiškais skaitmenimis, 10 pt šriftu, be taškų ir brūkšnelių.
Naujos darbo dalys	Kiekviena nauja struktūrinė rašto darbo dalis pradama naujame puslapyje.
Struktūrinių dalių antraštės	Pavadinimai rašomi didžiosiomis raidėmis, paryškintu 14 pt šriftu, centruojami. Eilučių intervalas – viengubas; papildomi tarpai prieš ir po pavadinimo – po 6 pt.
Skyrių antraštės	Skyriai numeruojami arabiškais skaitmenimis (1., 2., 3. ir t. t.).

	Pavadinimai rašomi didžiosiomis raidėmis, paryškintu 14 pt šriftu, centruojami.
Poskyrių antraštės	Poskyriai numeruojami (1.1., 1.2. ir t. t.). Pavadinimai rašomi mažosiomis raidėmis, paryškintu 14 pt šriftu, centruojami.
Skyrelių antraštės	Skyreliai numeruojami (1.1.1. ir t. t.). Pavadinimai rašomi mažosiomis raidėmis, paryškintu 12 pt šriftu, centruojami.
Turinys	Turinys pateikiamas naujame lape po antraštinio lapo. Rekomenduojama jį sudaryti automatinio būdu. Žodis TURINYS rašomas didžiosiomis raidėmis, paryškintu 14 pt šriftu ir centruojamas.
Lentelių ir paveikslų sąrašai	Po turinio, naujuose lapuose, pateikiami lentelių ir paveikslų sąrašai. Rekomenduojama juos sudaryti automatinio būdu.
Lentelės	Lentelės numeruojamos iš eilės arabiškais skaitmenimis. Lentelės numeris ir informatyvus pavadinimas pateikiami virš lentelės, 12 pt neparyškintu šriftu ir centruojami.
Lentelių turinys	Tekstas lentelėse rašomas 12 pt neparyškintu šriftu; didelės apimties lentelėse šriftas gali būti mažinamas iki 10 pt. Pastabos po lentelėmis rašomos 10 pt neparyškintu šriftu. Didesnes lenteles rekomenduojama pateikti prieduose.
Paveikslai	Visos iliustracijos – grafikai, schemas, diagramos ir kita vaizdinė medžiaga – vadinamos paveikslais. Paveikslai numeruojami iš eilės arabiškais skaitmenimis. Numeris ir pavadinimas pateikiami po paveikslu, 12 pt neparyškintu šriftu, centruojami, be taško pabaigoje.
Lentelių ir paveikslų pateikimas tekste	Lentelė ar paveikslas pateikiami po pastraipos, kurioje jie pirmą kartą paminėti, arba kitame puslapyje. Tekste turi būti nuoroda į pateikiamą lentelę ar paveikslą.
Duomenų pateikimas	Tų pačių duomenų netikslinga pateikti ir lentelėje, ir diagramoje. Lentelėse pateikta apibendrinta medžiaga tekste nekartojama – tekste ji apibendrinama ir analizuojama.
Formulės	Formulės numeruojamos didėjančia tvarka. Formulė rašoma eilutės viduryje, o jos numeris skliausteliuose – dešiniajame lapo krašte. Po formule paaiškinami visi formulėje vartojami kintamieji. Tekste turi būti pateikta nuoroda į formulę.
Priedai	Priedai numeruojami, o BD tekste turi būti pateikiamos nuorodos

	į atitinkamus priedus. Prieduose tikslinga pateikti papildomą medžiagą ir didelės apimties lenteles.
--	--

Kiti 3 lentelėje nedetalizuoti BD teksto, antraštinio lapo, turinio, lentelių, paveikslų, diagramų, formulių, skaitmeninės informacijos ir kitų elementų įforminimo reikalavimai taikomi vadovaujantis [Bendraisiais studijų rašto darbų reikalavimais](#).

5. BAIGIAMOJO DARBO GYNIMAS, SUTAPTIES PATIKRA IR RECENZAVIMAS

BD tarpinė peržiūra Katedroje

BD rengimo metu organizuojama viena tarpinė BD peržiūra Katedroje. Jos tikslas - įvertinti BD rengimo pažangą, studento vykdomų veiklų nuoseklumą ir atitikti numatytai BD rengimo eigai bei pateikti rekomendacijas dėl tolesnio BD rengimo.

Tarpinę BD peržiūrą organizuoja Katedros vedėjas, kuris paskiria ją atliekančius atitinkamos studijų krypties dėstytojus. Tarpinės BD peržiūros terminas nustatomas BD etapų plane.

Iki tarpinės BD peržiūros studentas vykdo BD etapų plane (1 lentelė) ir šiuose metodiniuose nurodymuose numatytas veiklas. Peržiūros metu studentas pristato BD rengimo eigą (2 lentelė), pasiektą pažangą, atliktas veiklas ir tarpinius rezultatus, aptaria kilusius klausimus susijusius su tolesniu BD rengimu.

Tarpinę BD peržiūrą atliekantys dėstytojai vertina BD rengimo pažangą, pasirinktos temos, problemos, tikslo ir uždavinių tarpusavio nuoseklumą, taikomų metodų tinkamumą, atliktų veiklų pagrįstumą bei studento pasirengimą tęsti BD rengimą. Tarpinės BD peržiūros metu studentui pateikiamos pastabos ir rekomendacijos dėl tolesnio BD rengimo. Tarpinės BD peržiūros rezultatai fiksuojami Katedros nustatyta tvarka.

Tarpinė BD peržiūra nėra galutinis BD vertinimas ir nesuteikia teisės teikti BD sutapties patikrai ar galutiniam gynimui.

BD gynimas Katedros komisijoje

BD gynimo Katedros komisijoje tikslas - įvertinti, ar parengtas ir iš esmės užbaigtas BD atitinka šiuose metodiniuose nurodymuose ir Bendruosiuose studijų rašto darbų rengimo reikalavimuose nustatytus turinio, struktūros, įforminimo ir kitus reikalavimus bei gali būti teikiamas tolesniems BD vertinimo etapams.

BD gynimui Katedroje dekanų įsakymu sudaroma Katedros komisija iš trijų atitinkamos studijų krypties dėstytojų. BD gynimas Katedros komisijoje organizuojamas BD etapų plane nustatytu terminu. BD gynimas Katedros komisijoje vyksta uždareme Katedros komisijos

posėdyje. Katedros komisijos posėdis gali būti organizuojamas kontaktiniu arba nuotoliniu būdu. Studentas privalo dalyvauti Katedros komisijos posėdyje ir pristatyti parengtą BD.

Katedros komisijai studentas pateikia užbaigtą ir pagal šių metodinių nurodymų bei Bendrųjų studijų rašto darbų rengimo reikalavimus įformintą BD. Studentas parengia struktūruotą žodinį BD pristatymą ir jį papildančią vaizdinę medžiagą. BD pristatymui skiriama iki 7 minučių. Pristatymo metu studentas glaustai pristato BD temos aktualumą, problemą, tikslą, uždavinius, taikytus metodus, svarbiausius rezultatus, išvadas ir, jeigu taikoma, rekomendacijas. Po pristatymo studentas atsako į Katedros komisijos narių klausimus.

Katedros komisija vertina BD struktūros, turinio ir įforminimo atitiktį nustatytiems reikalavimams, darbo nuoseklumą ir užbaigtumą, BD tikslo ir uždavinių įgyvendinimą, taikytų metodų pagrįstumą, rezultatų ir išvadų sąsajas bei studento gebėjimą pristatyti ir pagrįsti atliktą darbą.

Katedros komisijos nustatyti BD trūkumai ir studentui pateiktos pastabos fiksuojami Katedros komisijos posėdžio protokole. Jeigu nustatoma taisytinų trūkumų, kurie netrukdo BD teikti tolesniam vertinimo etapui, studentas privalo juos pašalinti iki BD etapų plane nustatyto termino.

Katedros komisijos nutarimu studentui, kurio BD atitinka šiuose metodiniuose nurodymuose ir Bendruosiuose studijų rašto darbų rengimo reikalavimuose nustatytus reikalavimus, leidžiama BD įkelti į VMA „Moodle“ sutapties patikrai.

Jeigu Katedros komisija nustato esminių BD turinio, struktūros, metodikos ar įforminimo trūkumų, dėl kurių BD negali būti teikiamas tolesniems vertinimo etapams, komisija priima nutarimą neleisti BD teikti sutapties patikrai. Toks nutarimas ir jo motyvai fiksuojami Katedros komisijos posėdžio protokole.

BD sutapties patikra

Po BD gynimo Katedros komisijoje studentas, kuriam Katedros komisijos nutarimu leista atlikti sutapties patikrą, per 2 darbo dienas įkelia BD į VMA Moodle. BD tikrinamas elektronine sutapties patikros sistema, integruota į VMA Moodle, vadovaujantis Bendruosiuose studijų rašto darbų rengimo reikalavimuose nustatyta tvarka ir plagianto nustatymo kriterijais.

VMA Moodle automatiškai sugeneruoja BD sutapties ataskaitą. BD vadovas ją peržiūri ir išvadą apie sutapties patikrą pateikia BD vadovo atsiliepime. Vadovo atsiliepimas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pateikiamas Katedros vedėjui arba jo įgaliotam Katedros darbuotojui ir studentui.

BD vadovui nustačius plagianto faktą, jis per 1 darbo dieną iš savo tarnybinio elektroninio pašto informuoja studentą, Katedros vedėją ir dekaną bei prideda sutapties ataskaitą. Tolesni

veiksmai atliekami Vilniaus kolegijos baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir saugojimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

Leidimas ginti BD gynimo komisijoje

BD, kuriuose nenustatyti plagiato atvejai, Katedros vedėjo teikimu dekanų įsakymu leidžiama ginti BD gynimo komisijos posėdyje.

Katedros vedėjas teikimą dekanui parengia ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Katedros komisijos nutarimo. Leidimas ginti BD ir recenzentų skyrimas įforminami dekanų įsakymu per 2 darbo dienas nuo Katedros vedėjo teikimo dekanui.

Baigiamojo darbo recenzavimas

BD recenzuoja dekanų įsakymu paskirtas recenzentas, turintis ne žemesnį kaip magistro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą ir kurio pagrindinė profesinė ir (ar) mokslinė veikla yra susijusi su atitinkama studijų kryptimi.

Recenzentui recenzuoti paskirtas BD pateikiamas Kolegijos elektroninėje failų talpykloje. Recenzentas BD vertina vadovaudamasis šiais metodiniais nurodymais ir Bendraisiais studijų rašto darbų reikalavimais bei parengia nustatytos formos recenziją (8 priedas).

Recenzentas parengtą recenziją Katedros vedėjui arba jo įgaliotam Katedros darbuotojui elektroniniu paštu pateikia ne vėliau kaip likus 1 darbo dienai iki BD gynimo komisijos posėdžio. Katedros vedėjas arba jo įgaliotas darbuotojas recenziją įkelia į Kolegijos elektroninę bylų talpyklą, kurioje studentas su ja susipažįsta ne vėliau kaip likus 1 darbo dienai iki BD gynimo.

Studentas, susipažinęs su recenzija, pasirengia BD gynimo komisijos posėdyje atsakyti į recenzento pateiktus klausimus ir argumentuotai aptarti recenzijoje nurodytas pastabas.

Baigiamojo darbo gynimas BD gynimo komisijoje

BD ginamas viešame BD gynimo komisijos posėdyje pagal Katedros vedėjo parengtą ir dekanų patvirtintą tvarkaraštį. Tvarkaraštis skelbiamas fakulteto interneto svetainėje ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki BD gynimo.

Studentas BD gynimo komisijos posėdyje pristato svarbiausius atlikto darbo aspektus ir rezultatus bei atsako į komisijos narių ir recenzento pateiktus klausimus. BD pristatymui skiriama iki 7 minučių. Pristatymui naudojama tikslingai parengta vaizdinė medžiaga. BD vadovas gali konsultuoti studentą pasirengimo pristatymui klausimais.

Išskirtiniu atveju, kai studentas dėl svarbių priežasčių negali atvykti į BD gynimą, jis ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki gynimo gali prašyti fakulteto dekanų leisti BD ginti vaizdo konferencijos būdu. Tokiu atveju BD gynimas įrašomas.

Prieš posėdį BD gynimo komisija susipažįsta su BD, BD recenzijomis ir vadovų atsiliepimais, BD vertinimo kriterijais ir dekanų įsakymu, kuriuo studentui leidžiama ginti BD.

Pasibaigus gynimo posėdžiui, BD aptariamas ir vertinamas uždarame BD gynimo komisijos posėdyje. Galutinio BD įvertinimo sandarą nustato BD dalyko aprašas.

6. BAIGIAMOJO DARBO PRISTATYMO ŽODŽIU PRINCIPAI

Baigiamojo darbo pristatymo tikslas - glaustai, nuosekliai ir argumentuotai pristatyti nagrinėtą problemą, atlikto darbo eigą, svarbiausius rezultatus, jų praktinę reikšmę, išvadas ir rekomendacijas.

BD pristatymui studentas parengia žodinį pranešimą ir jį papildančią vaizdinę pristatymo medžiagą. Pristatymui gali būti naudojama PowerPoint, Prezi ar kita pristatymams rengti tinkama programa. BD pristatymo trukmė - iki 7 minučių. Į pristatymo laiką įskaičiuojamas ir vaizdinės medžiagos demonstravimas.

Rekomenduojama BD pristatymo struktūra

1. Antraštinė skaidrė - Vilniaus kolegijos ir fakulteto pavadinimas, BD tema, studento vardas ir pavardė, BD vadovo vardas ir pavardė.

2. BD aktualumas ir problema - glaustai pristatomas nagrinėjamos temos aktualumas ir suformuluota problema.

3. BD objektas, tikslas ir uždaviniai - nurodomi pagrindiniai darbo loginę struktūrą apibrėžiantys elementai.

4. Tyrimo ir (ar) analizės metodika - glaustai pristatomi taikyti duomenų rinkimo, analizės ir vertinimo metodai, duomenų šaltiniai, tyrimo apimtis ir kiti rezultatams suprasti reikšmingi metodikos aspektai.

5. Svarbiausi BD rezultatai ir jų analizė - pristatomi esminiai rezultatai, jų interpretacija ir sąsajos su BD uždaviniais.

6. Problemos sprendimas ir praktinė rezultatų reikšmė - pristatomi tyrimo ir (ar) analizės rezultatais pagrįsti sprendimai, jų taikymo galimybės ir, jei aktualu, vertintos alternatyvos.

7. Išvados ir rekomendacijos - glaustai pateikiamos svarbiausios BD išvados ir praktinės rekomendacijos.

Pristatymo turinys

Pristatydamas BD studentas turi sutelkti dėmesį į svarbiausius darbo rezultatus ir jų interpretaciją, o ne į viso BD turinio atpasakojimą. Teorinės dalies išsamiai pristatyti nereikia, teorinėmis įžvalgomis remiamasi tiek, kiek jos reikalingos rezultatams paaiškinti ir pagrįsti.

Tyrimo ir (ar) analizės metodika pristatoma glaustai, nurodant taikytus metodus, duomenų šaltinius, tyrimo apimtį ir kitą rezultatams suprasti reikalingą informaciją.

Rezultatai turi būti pristatomi analizuojant ir interpretuojant, o ne perskaitant skaidrėse, lentelėse ar paveiksluose pateiktą informaciją. Studentas turi išryškinti svarbiausias tendencijas, skirtumus, sąsajas ir jų reikšmę nagrinėjamai problemai. Jei BD rezultatų apimtis didelė, pristatomi tik svarbiausi rezultatai, tiesiogiai susiję su darbo tikslu ir uždaviniais.

Į pristatymą nerekomenduojama įtraukti BD turinio ir literatūros bei kitų informacijos šaltinių sąrašo, išskyrus atvejus, kai konkretaus šaltinio pateikimas yra būtinas pristatomam rezultatui ar teiginiui pagrįsti.

Vaizdinės pristatymo medžiagos rengimas

Vaizdinė pristatymo medžiaga turi papildyti žodinį pranešimą, o ne jį atkartoti. Skaidrėse pateikiama tik esminė informacija - pagrindiniai teiginiai, rezultatai, lentelės, diagramos, schemos, nuotraukos ar kita BD rezultatams pristatyti reikalinga vaizdinė medžiaga.

Rengiant skaidres rekomenduojama:

- išlaikyti vienodą ir nuoseklų dizainą visame pristatyme;
- naudoti lengvai įskaitomą, pakankamo dydžio šriftą ir aiškų teksto bei fono kontrastą;
- vienoje skaidrėje pateikti ribotą informacijos kiekį ir vengti ilgų teksto pastraipų;
- lenteles ir paveikslus pateikti taip, kad jų turinys būtų aiškiai įskaitomas auditorijai;
- pasirinkti duomenų pobūdį atitinkantį diagramos ar kitos vaizdinės priemonės tipą;
- vengti perteklinių grafinių elementų, animacijos ir kitų priemonių, kurios nesuteikia papildomos informacijos;
- vengti tos pačios informacijos dubliavimo tekstu ir vaizdinėmis priemonėmis.

Skaidrių skaičius nėra iš anksto nustatomas - jis turi būti pritaikytas 7 minučių pristatymo trukmei ir BD rezultatų apimčiai. Kiekviena pateikiama skaidrė turi būti tikslinga ir aptariama žodžiu.

Žodinio pristatymo reikalavimai

Studentas turi kalbėti aiškiai, dalykiškai ir nuosekliai, vartoti studijų kryptčiai tinkamą profesinę terminiją ir laikytis nustatytos pristatymo trukmės. Pranešimas turi būti pasakojamas, o ne skaitomas iš skaidrių ar parengto teksto.

Pristatymo pabaigoje studentas turi gebėti glaustai apibendrinti svarbiausius BD rezultatus ir jų praktinę reikšmę. Po pristatymo studentas atsako į BD gynimo komisijos narių ir recenzento pateiktus klausimus, argumentuotai pagrindžia priimtus sprendimus ir, kai aktualu, paaiškina recenzijoje pateiktas pastabas.

7. BAIGIAMOJO DARBO VERTINIMAS

Baigiamojo darbo vertinimo tikslas - įvertinti studento pasiektus BD studijų rezultatus, atsižvelgiant į parengto darbo kokybę, teorinės ir analitinės dalių pagrįstumą, gautų rezultatų analizę ir interpretavimą, išvadų bei rekomendacijų pagrįstumą ir studento gebėjimą pristatyti bei argumentuotai ginti atliktą darbą.

BD vertinamas dešimties balų sistema, vadovaujantis BD dalyko apraše nustatytais studijų rezultatų vertinimo kriterijais ir šiuose metodiniuose nurodymuose pateikta BD vertinimo rubrika.

BD vertinimo procese dalyvauja recenzentas ir BD gynimo komisija. Prieš BD gynimo komisijos posėdį komisija susipažįsta su BD, BD recenzijomis ir vadovų atsiliepimais, BD vertinimo kriterijais bei dekanų įsakymu, kuriuo studentui leidžiama ginti BD gynimo komisijoje.

Pasibaigus BD gynimo komisijos posėdžiui, BD aptariamas ir vertinamas uždame komisijos posėdyje. Galutinio BD įvertinimo sandarą nustato BD dalyko aprašas. Recenzento įvertinimas turi sudaryti 25 proc. galutinio BD įvertinimo.

Baigiamojo darbo vertinimo kriterijai

BD rašto darbas vertinamas pagal šiuose metodiniuose nurodymuose pateiktoje BD vertinimo rubrikoje nustatytus kriterijus. Vertinant BD atsižvelgiama į šias pagrindines vertinimo sritis:

1. BD struktūra ir įforminimas - darbo struktūros nuoseklumas, atitiktis metodiniams nurodymams ir Bendriesiems studijų rašto darbų reikalavimams, akademinės kalbos taisyklingumas, lentelių, paveikslų, šaltinių ir kitų darbo elementų pateikimo kokybė.

2. Įvadas ir BD metodologinė logika - temos aktualumo ir problemos pagrindimas, objekto, tikslo ir uždavinių aiškumas bei jų tarpusavio dermė.

3. Teorinė dalis - mokslinės ir profesinės literatūros bei kitų patikimų informacijos šaltinių analizės išsamumas, aktualumas ir kritiškumas, teorinės dalies sąsajos su nagrinėjama problema.

4. Analitinė dalis - pasirinktos tyrimo ir (ar) analizės metodikos pagrįstumas, duomenų analizės kokybė, rezultatų interpretavimas, teorinės ir analitinės dalių sąsajos, problemos sprendimų argumentuotumas ir praktinė rezultatų reikšmė.

5. Išvados ir rekomendacijos - išvadų sąsajos su BD tikslu, uždaviniais ir gautais rezultatais, rekomendacijų pagrįstumas, konkretumas ir praktinis pritaikomumas.

6. BD pristatymas ir gynimas - gebėjimas struktūruotai ir aiškiai pristatyti svarbiausius BD rezultatus, laikytis nustatytos pristatymo trukmės, argumentuotai atsakyti į recenzento ir BD gynimo komisijos narių klausimus bei pagrįsti priimtus sprendimus.

Konkreči kiekvieno vertinimo kriterijaus vertė ir jo dalis galutiniame BD įvertinime nustatoma BD dalyko apraše ir BD vertinimo rubrikoje.

Galutinio BD įvertinimo nustatymas

Galutinį BD įvertinimą sudaro recenzento ir BD gynimo komisijos vertinimai. Recenzento įvertinimas turi sudaryti 25 proc. galutinio BD įvertinimo, o likusią galutinio įvertinimo dalį sudaro BD gynimo komisijos įvertinimas. Tikslė šių dedamųjų procentinė dalis ir galutinio BD įvertinimo apskaičiavimo tvarka nustatoma BD dalyko apraše.

BD galutinius įvertinimus BD gynimo komisijos sekretorius įkelia į Akademine informacijos sistemą (AIS) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po BD gynimo komisijos posėdžio.

Baigiamųjų darbų gynimo komisijos pirmininkas (-ė) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po BD gynimo pabaigos komisijos sekretoriui pateikia ataskaitą apie BD gynimo organizavimą, BD kokybę ir siūlymus dėl BD rengimo bei gynimo proceso tobulinimo.

Neatvykimas į BD gynimą ir gynimo atidėjimas

Studentams, dėl svarbių priežasčių - ligos, gimdymo, nelaimingo atsitikimo ar šeimos nario mirties - negalėjusiems numatytu laiku parengti ir ginti BD Katedros ir (ar) BD gynimo komisijoje, jų prašymu dekanų įsakymu BD gynimas gali būti atidėtas iki kito BD gynimo komisijos posėdžio.

Studentai, neparengę ar nepateikę BD nustatyto laiku, be nurodytos svarbios priežasties neatvykę į BD gynimą Katedros ir (ar) BD gynimo komisijoje, neapgynę BD arba kurių BD nustatytas plagiatas, braukiami iš studentų sąrašų.

Studentas dėl galimų BD gynimo procedūros pažeidimų turi teisę pateikti apeliaciją Vilniaus kolegijos apeliacijų nuostatų nustatyta tvarka. Apeliacija teikiama fakulteto dekanui ne vėliau kaip kitą darbo dieną po BD gynimo rezultatų paskelbimo. Apeliacijos dėl BD įvertinimo balo nenagrinėjamos. Nagrinėjant apeliaciją vertinama, ar BD gynimo procedūra buvo pažeista ir ar nustatyti pažeidimai turėjo įtakos studento įvertinimui. Nustačius, kad procedūros pažeidimai turėjo esminės įtakos įvertinimui, studento įvertinimas panaikinamas ir sudaromos sąlygos BD ginti iš naujo.

4 lentelė. BD vertinimo rubrika

Pasiekimų lygmuo	Puikus		Tipinis		Slenkstinis	
Vertinimo kriterijai	10 – puikiai	9 – labai gerai	8 – gerai	7 – vidutiniškai	6 – patenkinamai	5 – silpnai
BD struktūra ir įforminimas	BD struktūra visiškai nuosekli, logiška ir subalansuota; visos struktūrinės dalys tarpusavyje susijusios ir atitinka jų turinį. Darbas įformintas laikantis metodinių nurodymų ir Bendrųjų studijų rašto darbų reikalavimų. Lentelės, paveikslai ir kita vaizdinė medžiaga tikslingi, informatyvūs, tinkamai numeruojami, įvardijami ir aptariami tekste. Akademinei kalba taisyklinga, terminija tiksli.	BD struktūra nuosekli ir subalansuota, visos būtinės dalys pateiktos. Įforminimas iš esmės visiškai atitinka nustatytus reikalavimus, pasitaiko tik pavienių neesminių netikslumų. Vaizdinė medžiaga tikslinga ir tinkamai pateikta. Kalba ir terminija taisyklingos, galimos pavienės redakcinės klaidos. Citavimo ir šaltinių sąrašo pateikimo netikslumai nežymūs.	BD struktūra logiška, pateiktos visos būtinės dalys, tačiau kai kurių jų apimtis ar tarpusavio dermė galėtų būti geresnė. Iš esmės laikomasi įforminimo reikalavimų, tačiau yra kelių aiškiai pastebimų netikslumų. Vaizdinė medžiaga daugiausia pateikta tinkamai. Kalba iš esmės taisyklinga, pasitaiko terminijos, stiliaus, gramatikos ar citavimo netikslumų.	Pateiktos pagrindinės BD struktūrinės dalys, tačiau jų tarpusavio dermė ir apimtys proporcijos ne visada tinkamos. Įforminimo reikalavimų laikomasi iš dalies. Dalis lentelių ar paveikslų pateikti nepakankamai tiksliai arba netinkamai įforminti. Pasitaiko akademinės kalbos, terminijos, gramatikos ir citavimo klaidų, tačiau jos netrukdo suprasti darbo turinio.	BD struktūra turi aiškių trūkumų, nors pagrindinės privalomos dalys pateiktos. Įforminimo reikalavimų laikomasi tik iš dalies. Vaizdinė medžiaga ne visada tikslinga, pasitaiko informacijos dubliavimo. Kalbos, terminijos, citavimo ir šaltinių sąrašo sudarymo klaidos dažnos, tačiau darbas atitinka minimalius įforminimo reikalavimus.	BD struktūra silpnai nuosekli, atskirų dalių tarpusavio ryšys nepakankamas. Įforminimas tik minimaliai atitinka nustatytus reikalavimus. Lentelės, paveikslai ar kita medžiaga dažnai pateikiami netinkamai arba netiksliai. Daug kalbos, terminijos, citavimo ir šaltinių pateikimo klaidų. Darbas atitinka tik minimalius reikalavimus.

	Citavimas ir literatūros bei kitų informacijos šaltinių sąrašas parengti nuosekliai ir taisyklingai.					
Įvadas ir BD metodologinė logika	Temos aktualumas ir praktinė reikšmė argumentuotai pagrįsti patikimais šaltiniais. Problema aiškiai suformuluota ir pagrįsta. BD objektas tiksliai apibrėžtas. Tikslas aiškus ir tiesiogiai susijęs su problema bei tema. Uždaviniai konkretūs, nuoseklūs ir visiškai dera su tikslu bei BD struktūra. Tyrimo ir (ar) analizės metodai pasirinkti ir glaustai pagrįsti.	Aktualumas ir problema labai gerai pagrįsti, tačiau galimi pavieniai argumentavimo netikslumai. Objektas, tikslas ir uždaviniai aiškūs, logiškai susiję ir atitinka BD turinį. Metodai tinkamai pasirinkti ir pagrįsti, nors pagrindimas galėtų būti šiek tiek išsamesnis.	Aktualumas ir problema pagrįsti pakankamai. Objektas, tikslas ir uždaviniai suformuluoti tinkamai ir iš esmės tarpusavyje dera, tačiau yra pavienių loginės sąsajos ar formuluočių netikslumų. Metodai tinkami, tačiau jų pasirinkimo pagrindimas nėra išsamus.	Temos aktualumas ir problema atskleisti, tačiau jų pagrindimas ribotas. Tikslas ir uždaviniai iš esmės susiję, bet kai kurios formuluotės nepakankamai konkrečios. Objektas įvardytas. Metodai nurodyti, tačiau jų pagrindimas tik dalinis.	Aktualumas ir problema pagrįsti paviršutiniškai. Objekto, tikslo ir uždavinių tarpusavio sąsajos ne visada aiškios. Dalis uždavinių nepakankamai konkrečiai susiję su BD turiniu. Metodai įvardyti, tačiau jų tinkamumas menkai pagrįstas.	Temos aktualumas ir problema atskleisti nepakankamai. Objektas, tikslas ar uždaviniai suformuluoti netiksliai, jų tarpusavio ryšys silpnas. Pasirinkti metodai beveik nepagrįsti, tačiau įvade pateikta minimali informacija, leidžianti suprasti BD sumanymą.
Teorinė dalis	Atlikta nuosekli, kritinė ir sintetinanti mokslinės bei profesinės literatūros ir kitų patikimų šaltinių	Teorinė analizė išsami, nuosekli ir paremta aktualiais bei patikimais Lietuvos ir užsienio šaltiniais. Šaltiniai	Naudojami tinkami ir pakankamai aktualūs moksliniai bei profesiniai šaltiniai. Informacija ne tik	Pagrindinės teorinės nuostatos atskleistos, naudojami temai tinkami šaltiniai. Vyrauja šaltinių	Teorinė dalis daugiausia aprašomojo pobūdžio. Šaltinių analizė ir palyginimas riboti,	Pateikiama pagrindinė su tema susijusi informacija, tačiau teorinė analizė

	analizė. Naudojami aktualūs Lietuvos ir užsienio šaltiniai. Lyginami skirtingų autorių požiūriai, teorinės nuostatos ir tyrimų rezultatai; išryškinami panašumai, skirtumai ir reikšmė BD problemai. Šaltiniai tinkami ir pakankami. Teorinė analizė tiesiogiai pagrindžia analitinę dalį. Pateikiami argumentuoti apibendrinimai.	lyginami ir analizuojami, pateikiami pagrįsti apibendrinimai. Teorinė dalis aiškiai susieta su BD problema ir analitine dalimi. Pasitaiko tik pavienių analizės išsamumo ar argumentavimo trūkumų.	aprašoma, bet ir lyginama bei apibendrinama. Teorinė dalis logiška ir susijusi su BD problema bei analitine dalimi, tačiau kritinės analizės ar šaltinių sintezės kai kur trūksta.	aprašymas, nors yra palyginimo ir apibendrinimo elementų. Teorinės dalies sąsaja su BD problema ir analitine dalimi matoma, tačiau ne visada pakankamai pagrįsta. Kai kurie šaltiniai mažiau aktualūs arba jų įvairovė ribota.	dalis šaltinių nepakankamai aktualūs ar reikšmingi BD problemai. Sąsaja su analitine dalimi silpna. Apibendrinimai fragmentiški. Teorinė dalis suteikia minimalų pagrindą nagrinėjamai problemai analizuoti.	paviršutiniška ir fragmentiška. Naudojama nedaug tinkamų mokslinių ar profesinių šaltinių, vyrauja jų atpasakojimas. Skirtingi požiūriai beveik nelyginami, o sąsaja su analitine dalimi menka. Pateiktas tik minimalus teorinis BD problemos pagrindas.
Analitinė dalis	BD objektas ir esama situacija pristatyti tiksliai ir analitiškai. Tyrimo ir (ar) analizės metodika aiškiai aprašyta ir argumentuotai pagrįsta; tinkamai nurodyti duomenų šaltiniai, laikotarpis, kriterijai, rodikliai ir, kai aktualu, imtis bei duomenų rinkimo procedūra.	Metodika tinkama ir gerai pagrįsta. Duomenys surinkti bei apdoroti nuosekliai. Rezultatai išsamiai analizuojami ir tinkamai interpretuojami, aiškiai siejami su BD problema, uždaviniais ir teorine dalimi. Skaičiavimai teisingi. Praktiniai	Metodika tinkama BD tikslui ir uždaviniams, tačiau kai kurie jos pasirinkimo ar taikymo aspektai pagrįsti nepakankamai išsamiai. Duomenys tinkamai apdoroti. Rezultatai analizuojami ir interpretuojami, tačiau kai kur trūksta gilesnio	Metodika iš esmės tinkama, tačiau jos pagrindimas ir aprašymas turi trūkumų. Rezultatų analizė pakankama pagrindinėms tendencijoms nustatyti, tačiau interpretacija ribota. Sąsajos su teorine dalimi ar palyginamaisiais duomenimis ne visada nuoseklios.	Metodika tik iš dalies tinkamai pagrįsta. Duomenų analizė fragmentiška, rezultatų interpretacija paviršutiniška. Ryšys su teorine dalimi silpnas. Pasitaiko skaičiavimo ar duomenų pateikimo klaidų, kurios nekeičia esminių	Tyrimo ir (ar) analizės metodika aprašyta minimaliai ir nepakankamai pagrįsta. Rezultatai daugiausia aprašomi, o ne analizuojami; jų interpretacija fragmentiška. Ryšys su teorine dalimi labai silpnas. Duomenų

	Duomenys sistemingsi ir teisingai apdoroti. Rezultatai išsamiai analizuojami, lyginami ir interpretuojami, siejant juos su teorinėmis įžvalgomis ar kitais tinkamais palyginamaisiais duomenimis. Skaičiavimai pagrįsti ir teisingi. Problemos sprendimai ir rekomendacijos argumentuoti rezultatais, įvertintos praktinio taikymo galimybės.	sprendimai pagrįsti ir pritaikomi. Pasitaiko tik pavienių analizės, palyginimo ar sprendimų pagrindimo neišsamumų.	palyginimo su teorinėmis įžvalgomis ar kitais duomenimis. Skaičiavimai iš esmės teisingi. Pateikti praktiškai pagrįsti problemos sprendimai.	Skaičiavimuose galimi neesminiai netikslumai. Pateikti problemos sprendimai, tačiau jų pagrindimas nėra išsamus.	darbo rezultatų. Praktiniai sprendimai suformuluoti, tačiau jų pagrindimas ribotas ir nepakankamai atskleista praktinė reikšmė.	apdorojime ar skaičiavimuose yra klaidų, tačiau galima nustatyti pagrindinius darbo rezultatus. Problemos sprendimai pateikti minimaliai ir menkai pagrįsti.
Išvados ir rekomendacijos	Išvados aiškios, tikslios, argumentuotos ir tiesiogiai pagrįstos BD rezultatais. Jos nuosekliai atspindi visų uždavinių įgyvendinimo rezultatus ir atsako į BD problemą bei tikslą. Nauja, darbe	Išvados aiškios, logiškos ir pagrįstos darbo rezultatais, susietos su tikslu ir uždaviniais. Rekomendacijos konkrečios, pagrįstos ir praktiškai pritaikomos. Pasitaiko tik	Išvados tinkamai apibendrina pagrindinius BD rezultatus ir iš esmės atitinka tikslą bei uždavinius. Dalis išvadų galėtų būti tikslesnės ar labiau pagrįstos konkrečiais	Išvados iš esmės susijusios su BD rezultatais ir uždaviniais, tačiau dalis jų yra bendro pobūdžio arba nepakankamai argumentuotos. Rekomendacijos pateiktos, tačiau jų konkretumas,	Išvados tik iš dalies atspindi BD rezultatus ir uždavinių įgyvendinimą; kai kurios išvados labiau kartoja darbo turinį nei jį apibendrina. Rekomendacijos paviršutiniškos,	Išvados minimaliai susijusios su gautais rezultatais ir tik iš dalies atitinka BD tikslą bei uždavinius. Kai kurie teiginiai nepakankamai pagrįsti darbo rezultatais.

	nenagrinėta informacija nepateikiama. Rekomendacijos konkrečios, pagrįstos atliktos analizės rezultatais, realiai įgyvendinamos ir turi aiškią praktinę vertę.	pavienių išvadų ar rekomendacijų konkretumo trūkumų.	rezultatais. Rekomendacijos tinkamos, tačiau jų praktinis pagrindimas ne visada pakankamai išsamus.	pagrįstumas ar įgyvendinamumas ribotas.	bendro pobūdžio arba silpnai pagrįstos atlikta analize.	Rekomendacijos nepateiktos arba pateiktos labai bendro pobūdžio ir beveik nepagrįstos.
--	--	--	---	---	---	--

BD recenzentas ir BD gynimo komisijos nariai BD vertina naudodami BD vertinimo rubriką.

5 lentelė. BD pristatymo vertinimo rubrika

Vertinama sritis	2 taškai	1 taškas	0 taškų
BD problemos, tikslo ir pagrindinių rezultatų pristatymas	BD problema, tikslas, taikyta metodika ir svarbiausi rezultatai pristatomi aiškiai, nuosekliai ir koncentruotai. Išryškinami esminiai rezultatai ir jų praktinė reikšmė. Rezultatai tinkamai interpretuojami ir siejami su BD tikslu bei uždaviniais.	Pagrindiniai BD elementai ir rezultatai pristatomi, tačiau pristatymui trūksta nuoseklumo, konkretumo arba rezultatų interpretavimo. Dalis informacijos perteklinė arba nepakankamai susieta su BD tikslu ir uždaviniais.	BD problema, tikslas ar pagrindiniai rezultatai pristatomi neaiškiai, fragmentiškai arba iš esmės nepristatomi. Rezultatai daugiausia atpasakojami, jų reikšmė ir sąsajos su BD tikslu bei uždaviniais neatskleidžiamos.
Žodinė raiška ir profesinė komunikacija	Kalbama aiškiai, sklandžiai, nuosekliai ir dalykiškai. Tinkamai vartojama profesinė terminija. Pranešimas pasakojamas, o ne skaitomas iš skaidrių ar parengto teksto. Laikomasi akademinio ir profesinio bendravimo etiketo.	Kalba iš esmės aiški ir suprantama, tačiau pasitaiko kalbos sklandumo, nuoseklumo ar profesinės terminijos vartojimo netikslumų. Dalis pristatymo skaitoma iš skaidrių ar parengto teksto.	Pristatymas sunkiai suprantamas, nenuoseklus, didžioji jo dalis skaitoma iš skaidrių ar parengto teksto. Profesinė terminija vartojama netiksliai arba netinkamai.
Vaizdinės pristatymo medžiagos kokybė	Vaizdinė medžiaga aiški, nuosekli, informatyvi ir lengvai įskaitoma.	Vaizdinė medžiaga iš esmės tinkama ir suprantama, tačiau yra pavienių	Vaizdinė medžiaga neaiški, sunkiai įskaitoma, perkrauta arba

	Skaidrėse pateikiama esminė informacija; lentelės, diagramos, schemas ir kita vaizdinė medžiaga tikslingai papildo žodinį pristatymą. Vengiama perteklinio teksto ir informacijos dubliavimo.	informacijos kiekio, įskaitomumo, struktūros ar vaizdinio pateikimo trūkumų. Kai kuri informacija dubliuoja žodinį pristatymą arba nepakankamai jį papildo.	nepakankamai susijusi su pristatymu. Esminiai rezultatai vizualiai neatskleidžiami arba vaizdinė medžiaga neparengta.
Pristatymo struktūra ir laiko valdymas	Pristatymas logiškai struktūruotas, pagrindinė pristatymo laiko dalis skiriama svarbiausiems BD rezultatams, išvados ir rekomendacijoms. Laikomasi nustatytos iki 7 min. pristatymo trukmės.	Pristatymo struktūra iš esmės logiška, tačiau atskiroms dalims skirtas laikas nepakankamai subalansuotas; svarbiausiems rezultatams skiriama per mažai arba per daug laiko. Nustatyta trukmė nežymiai viršijama.	Pristatymas nestruktūruotas arba laikas valdomas netinkamai; svarbiausi BD rezultatai nespėjami pristatyti arba nustatyta pristatymo trukmė reikšmingai viršijama.
Atsakymai į klausimus ir BD sprendimų pagrindimas	Į recenzento ir BD gynimo komisijos narių klausimus atsakoma tiksliai, aiškiai ir argumentuotai. Studentas laisvai operuoja BD rezultatais, geba juos paaiškinti, pagrįsti priimtus sprendimus ir tinkamai reaguoti į pateiktas pastabas.	Į daugumą klausimų atsakoma tinkamai, tačiau dalis atsakymų nepakankamai tiksliai, išsamiai arba argumentuota. Studentui ne visada pavyksta aiškiai pagrįsti priimtus sprendimus ar interpretuoti rezultatus.	Į klausimus neatsakoma arba atsakymai iš esmės netikslūs ir nepagrįsti. Studentas negeba paaiškinti svarbiausių BD rezultatų ar pagrįsti priimtų sprendimų.

BD pristatymas vertinamas pagal penkias vertinimo sritis. Kiekviena sritis vertinama nuo 0 iki 2 taškų. Didžiausia galima bendra BD pristatymo įvertinimo suma —10 taškų.

PRIEDAI

TVIRTINU
Prodekanas (ė)

20 - -

**VILNIAUS KOLEGIJOS
AGROTECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
KRAŠTOTVARKOS IR AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ KATEDRA
BAIGIAMŲJŲ DARBŲ RENGIMO, PERŽIŪROS IR GYNIMO ETAPŲ PLANAS
20 - 20 m. m.**

Baigiamojo darbo rengimo etapas		Mėnuo ir diena (-os)					
		Lapkritis	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė
1.	Baigiamųjų darbų tematikos paskelbimas studentams						
2.	Baigiamųjų darbų vadovų ir konsultantų skyrimas						
3.	Baigiamųjų darbų temų registravimas katedroje						
4.	Baigiamųjų darbų temų tvirtinimas dekanų įsakymu						
5.	Baigiamųjų darbų peržiūra Katedros komisijoje						
6.	Baigiamųjų darbų gynimas Katedros komisijoje						
7.	Baigiamųjų darbų sutapties patikra						
8.	Leidimas ginti baigiamuosius darbus						
9.	Baigiamųjų darbų recenzavimas						
10.	Studentų susipažinimas su recenzijomis						
11.	Baigiamųjų darbų gynimas						

Katedros vedėja

Vardas, Pavardė

VILNIAUS KOLEGIJOS
AGROTECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
BAIGIAMOJO DARBO TEMOS REGISTRAVIMO LAPAS
BAIGIAMOJO DARBO TEMOS REGISTRAVIMO LAPAS

Studentas (-ė)

**Studijų programa (valst. kodas
.....)**

Akademinei grupei

Baigiamojo darbo vadovas (-ė)

Baigiamojo darbo tema:

Lietuvių kalba –

Anglų kalba –

Baigiamojo darbo problema:

Baigiamojo darbo tikslas:

Preliminarūs baigiamojo darbo uždaviniai:

Studentas (-ė)

(parašas) (vardas, pavardė)

Baigiamojo darbo vadovas (-ė)

(parašas) (vardas, pavardė)

VILNIAUS KOLEGIJA
AGROTECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
KRAŠTOTVARKOS IR AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ KATEDRA

Studijų programa: Agroverslo technologijos (valst. kodas 6531IX004)
(Times New Roman, 12 pt)

Vardenis Pavardenis (12 pt, Bold)

X ŪKIO EKOLOGIŠKŲ BRAŠKIŲ AUGINIMO IR REALIZAVIMO VERTINIMAS
(Times New Roman, 12 pt, Bold, didžiosios raidės)

**ANALYSIS OF GROWTH AND REALISATION OPPORTUNITIES OF ECOLOGICAL
STRAWBERRIES AT X' FARM**
(Times New Roman, 12 pt, Bold, didžiosios raidės)

Baigiamasis darbas (projektas) *12 pt dydis*

12 pt dydis Baigiamojo darbo (projekto) vadovas – doc. dr. Petras Petraitis

12 pt dydis Konsultantas (*nurodoma, jei toks yra*) -

12 pt dydis Baigiamojo darbo (projekto) pateikimo data:

Vilnius, 20...(12 pt dydis)

TURINYS

(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), didžiosios raidės
centruota)

IVADAS	1
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), didžiosios raidės)	
1. SKYRIAUS PAVADINIMAS	6
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), didžiosios raidės)	
2.	8
2.1. Poskyrio pavadinimas.	9
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), mažosios raidės)	
2.2	11
2.3	13
3.	14
3.1.	16
3.2	18
3.2.1. Skirsnio pavadinimas	20
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, mažosios raidės)	
3.2.2	22
4	24
4.1	26
4.2	28
4.3	50
IŠVADOS	30
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), didžiosios raidės)	
LITERATŪRA	31
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), didžiosios raidės)	
SANTRAUKA	32
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), didžiosios raidės)	
SUMMARY	33
PRIEDAI	34
(Times New Roman, 12 dydžio šriftas, paryškinta (Bold), didžiosios raidės)	

SANTRAUKA

Vilniaus kolegija
Agrotechnologijų fakultetas

Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų katedra

Studijų programa - Agroverslo technologijos, valst. kodas 6531IX004

BAIGIAMOJO DARBO (PROJEKTO) PAVADINIMAS

Baigiamojo darbo (projekto) autorius - Jonas Jonaitis

Baigiamojo darbo (projekto) vadovas – doc. dr. Petras Petraitis

Santrauka turi atspindėti visą darbą, atliepti išsikeltus tikslą ir uždavinius. Joje trumpai apibūdinami pagrindiniai darbo skyriai. Santraukoje neturi būti pateikta nauja ar papildoma informacija, kurios nėra darbe. Santraukos apimtis – vienas puslapis.

Santraukos lietuvių ir anglų kalbomis turi sutapti.

Santrauka anglų kalba rašoma naujame puslapyje.

SUMMARY

Vilniaus kolegija/University of Applied Sciences

Faculty of Agrotechnologies

Department of Landscape Management and Agribusiness Technology

Study Programme - Agribusiness Technology, Code of study programme 6531IX004

BAIGIAMOJO DARBO PAVADINIMAS ANGLŲ KALBA

Prepared by Jonas Jonaitis

Supervisor – assoc. prof. Petras Petraitis

Supervisor – lect. Petras Petraitis (jei baigiamojo darbo (projekto) vadovas neturi mokslinio vardo)

**VILNIAUS KOLEGIJOS
AGROTECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
KRAŠTOTVARKOS IR AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ KATEDRA**

BAIGIAMOJO DARBO VADOVO ATSILIEPIMAS

Studijų programa: _____, akademinė grupė: _____

Studentas (-ė) _____
(vardas, pavardė)

Baigiamojo darbo tema

Baigiamojo darbo privalumai:

1.
dalis _____
2.
dalis _____
... _____

Baigiamojo darbo trūkumai:

1. ...
dalis _____
2. ...
dalis _____
... _____

Sutapties patikra:

Nustatyta bendra sutaptis su kitais šaltiniais sudaro ... procentų viso darbo, iš jų:

nustatyta didesnė nei 7 procentų viso darbo sutaptis su vienu šaltiniu (pabraukti tinkamą variantą) – nenustatyta / nustatyta, sudaro ... procentų viso darbo;

nustatyta didesnė nei 20 procentų viso darbo sutaptis su kitais to paties studento studijų rašto darbais (pabraukti tinkamą variantą) – nenustatyta / nustatyta, sudaro ... procentų viso darbo;

nustatyta didesnė nei 50 procentų viso darbo sutaptis su kitų studentų to paties jungtinio darbo autorių darbais (pabraukti tinkamą variantą) – nenustatyta / nustatyta, sudaro ... procentų viso darbo.

Baigiamojo darbo vadovas

_____ (parašas) _____ (vardas, pavardė)
_____ (data)

**VILNIAUS KOLEGIJA
AGROTECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
KRAŠTOTVARKOS IR AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ KATEDRA**

BAIGIAMOJO DARBO RECENZIJĄ

Baigiamojo darbo tema _____

Studentas (-ė) _____
(vardas, pavardė)

Recenzentas (-ė) _____
(vardas, pavardė)

Baigiamojo darbo privalumai:

1. ...
dalis _____
2. ...
dalis _____
... _____

Baigiamojo darbo trūkumai:

1. ...
dalis _____
2. ...
dalis _____
... _____

Klausimai studentui (ne daugiau 3):

Baigiamojo darbo įvertinimas _____
(dešimties balų sistemoje ir žodžiu)

Recenzento darbovietė,
pareigos _____

Recenzentas (-ė) _____
(parašas) (vardas, pavardė)

(data)

ĮMONĖS PAVADINIMAS

Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto
Kraštotvarkos ir agroverslo technologijų katedrai

PATVIRTINIMAS

20 -
Vilnius

Patvirtiname, kad studijų programos studentas(-ė)
.....,baigiamajame darbe
sprendė įmonei aktualią problemą pagal įmonės užsakymą.

Pareigybė

Parašas

Vardas Pavardė

VILNIAUS KOLEGIJA

(asmens vardas ir pavardė)

**BAIGIAMOJO DARBO VADOVO / RECENZENTO / KONSULTANTO
/ KATEDROS KOMISIJOS NARIO / BAIGIAMŲJŲ DARBŲ GYNIMO KOMISIJOS
NARIO / BAIGIAMŲJŲ DARBŲ GYNIMO KOMISIJOS SEKRETORIAUS
KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS**

(data)

Vilnius

Būdamas (-a), Vilniaus kolegijos (toliau –
Kolegijos)

(pareigų pavadinimas)

pareigų vykdymo laikotarpiu ir neribotą laikotarpį pasibaigus jų vykdymui,

1. Pasižadu:

- 1.1. saugoti ir tik įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais tikslais ir tvarka naudoti visą šio pasižadėjimo 3 punkte nurodytą konfidencialią informaciją, kuri man taps žinoma atliekant pareigas;
- 1.2. man patikėtus dokumentus saugoti tokiu būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ar pasinaudoti;
- 1.3. nepasilikti jokių man pateiktų dokumentų kopijų.
2. Man žinoma, kad konfidencialią informaciją galėsiu atskleisti tik Lietuvos Respublikos įstatymų ir Kolegijos teisės aktų nustatytais atvejais.
3. Man išaiškinta, kad konfidencialią informaciją sudaro visa su Kolegijos studentų baigiamaisiais darbais susijusi viešai neskelbtina informacija, vertinamų baigiamųjų darbų turinys ir informacija, dėl kurios konfidencialumo įspėja Kolegijos įgaliotas asmuo arba prašymą pateikusi įmonė/įstaiga/organizacija.
4. Konfidencialia nelaikoma informacija, kuri jos paskelbimo metu buvo viešai prieinama visuomenei ar tapo viešai prieinama ne dėl mano kaltės, taip pat informacija, kuriai Lietuvos Respublikos teisės aktai suteikia viešosios informacijos statusą.
5. Esu įspėtas(-a), kad, pažeidęs(-usi) šį pasižadėjimą, turėsiu atsakyti Kolegijos teisės aktų bei Lietuvos Respublikos įstatymų numatyta tvarka.

(parašas)

(vardas ir pavardė)

VILNIAUS KOLEGIJA
AGROTECHNOLOGIJŲ FAKULTETAS
KRAŠTOTVARKOS IR AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ KATEDRA

**AGROVERSLO TECHNOLOGIJŲ STUDIJŲ PROGRAMOS BAIGIAMŲJŲ DARBŲ
RENGIMO IR ATSISKAITYMO DARBO VADOVUI GRAFIKAS**

Baigiamojo darbo vadovas (ė)

Baigiamojo darbo rengimo etapai	Pateikimo vadovui data	Koregavimas pagal vadovo pastabas data	Pastabos
Pastabos:			
Konsultacijų laikas:			